

Ulrika Lassborn Arntell
Förvaltningsjurist
Ulrika.Lassborn-Arntell@Trelleborg.se
0410-73 30 00

Beslut om att fortsatt begränsa antalet elever som är samtidigt närvarande i de kommunala grundskolornas lokaler och kombinera närundervisning med fjärr- eller distansundervisning för elever i årskurs 7-9

Beslut

Bildningsnämndens ordförande beslutar med stöd av delegationsordningen punkt 16.1

att antalet elever som är samtidigt närvarande i de kommunala grundskolornas lokaler, från och med den 27 mars 2021 till och med slutet av vårterminen 2021, fortsatt ska begränsas för att huvudmannen ska kunna följa föreskrifter, allmänna råd eller rekommendationer från Folkhälsomyndigheten som avser sjukdomen covid-19 i enlighet med 11 c § förordning (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta

att undervisningen, från och med den 6 april 2021 till och med den 9 april 2021 (vecka 14), ska ske genom närundervisning för samtliga elever i årskurs 9 samt genom växelvis fjärr- eller distansundervisning och närundervisning för samtliga elever i årskurs 7-8 i den omfattningen att totalt två tredjedelar av eleverna i årskurserna 7-9 är närvarande i skolan samtidigt

att undervisningen, från och med den 12 april 2021 till och med slutet av vårterminen 2021, ska ske genom närundervisning för så många elever som möjligt i årskurs 7-9, varav minst två tredjedelar av eleverna

att undervisning, för elever som inte får närundervisning, ska ske genom fjärr- eller distansundervisning, om inte rektor i samråd med lärare, elev och vårdnadshavare och vid behov med skolans elevhälsa bedömer att det inte är möjligt eller lämpligt i det enskilda fallet

att uppdra åt respektive rektor att planera och genomföra hur ovan uppdelning mellan närundervisning och fjärr- eller distansundervisning ska ske efter de lokala förutsättningarna på den enskilda skolenheten med särskild prioritering av årskurs 9 som avslutar sin utbildning i grundskolan till sommaren

att uppdra åt respektive rektor att säkerställa att genomförandet av fjärr- och distansundervisning sker med hänsyn till elevernas olika förutsättningar och behov och att moment som inte kan genomföras genom fjärr- eller distansundervisning sker på ett säkert sätt i skolans lokaler

att uppdra åt respektive rektor att säkerställa att elever som erhåller fjärr- eller distansundervisning erbjuds näringsriktiga skolmåltider

att uppdra åt bildningsförvaltningen att återkomma till bildningsnämnden för beslut om hur många undervisningstimmar undervisningen för elever i årskurs 7-9 ska motsvara, i det fall undervisning har skett där elever och lärare har varit åtskilda i både rum och tid, dvs. distansundervisning

att vidare, i det fall genomförande av distansundervisning har medfört att eleverna har förlorat undervisningstid, uppdra åt rektor att, i enlighet med 3 § förordning (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta, besluta hur eleverna totalt sett ska få den undervisningstid de har rätt till enligt skollagen (2010:800) och återrapportera beslutet till bildningsnämnden

att beslutet gäller från och med den 27 mars 2021 till och med slutet av vårterminen 2021 för samtliga kommunala grundskolor med elever i årskurs 7-9.

Sammanfattning

Rättslig reglering m.m.

Enligt 11 c § förordning (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta, får en huvudman som håller en skolenhet öppen tillämpa bestämmelserna i 3, 4, 7, 9 och 10 §§ samma förordning, på utbildning i grundskolans högstadium om antalet elever som är samtidigt närvarande i skolenhetens lokaler behöver begränsas för att huvudmannen ska kunna följa föreskrifter, allmänna råd eller rekommendationer från Folkhälsomyndigheten som avser sjukdomen covid-19. Av 11 a § samma förordning framgår att med att en skolenhet är öppen avses att skollokaler öppna för eleverna.

Av förordningsmotiven (Fm 2021:1) framgår bl.a. följande. Bestämmelsen ger under vissa förutsättningar en huvudman möjlighet att för högstadiet, dvs. årskurs 7-9, t.ex. kombinera närundervisning, dvs. undervisning på plats i skolan, med fjärr- eller distansundervisning. Huvudregeln i skollagen är närundervisning och det är också denna undervisningsform som lämpar sig bäst för elever i allmänhet. En förutsättning för att en huvudman ska kunna använda sig av undantagsmöjligheten i 11 c §, är att antalet elever som är samtidigt närvarande i skolenhetens lokaler behöver begränsas för att huvudmannen ska kunna följa Folkhälsomyndigheten föreskrifter, allmänna råd eller rekommendationer som avser sjukdomen covid-19. Det är inte möjligt att tillämpa undantagsbestämmelsen av andra skäl än att förebygga och motverka smittspridning. Av kriteriet "behöver begränsas" följer att huvudmannen först måste ha konstaterat att åtgärder inom ramen för det ordinarie regelverket som att t.ex. anpassa schemalagningen är otillräckliga, innan undantag från de ordinarie skolförfattningarna får göras. Huvudmannen måste därför överväga andra möjligheter att begränsa antalet elever

som samtidigt är närvarande i skolans lokaler genom att exempelvis tillfälligt nyttja andra lokaler som huvudmannen förfogar över och som är lediga, eller förlänga skoldagen på så sätt att vissa elever får undervisning i skolans lokaler på förmiddagen och andra elever får undervisning i skolans lokaler på eftermiddagen. Det är huvudmannens och rektorns ansvar att organisera verksamheten så att arbetssituationen blir rimlig för både lärare och elever.

Enligt förordningsmotiven bör huvudmannen vidare överväga om det är lämpligt att bedriva fjärr- eller distansundervisning med hänsyn till elevernas olika förutsättningar och behov. Huvudmannen behöver t.ex. beakta att vissa elever behöver vara närvarande i lokalerna för att kunna genomföra vissa praktiska moment eller för att genomgå prov eller på annat sätt visa sina kunskaper i slutet av sin utbildning i högstadiet, eftersom de betyg som ska ges har betydelse för fortsatt utbildning. Fjärr- eller distansundervisning kan även vara olämplig för elever som har behov av särskilt stöd i utbildningen som endast kan ges i lokalerna, elever som av fysiska, psykiska eller andra skäl är i behov av att delta i utbildningen i lokalerna eller elever i en socialt utsatt situation och vissa nyanlända elever.

Vid val av undervisningsform ska det också beaktas att eleverna i grundskolan utan kostnad ska ha tillgång till lärmiddel som behövs för en tidsenlig utbildning. Det har vidare i förordningen inte gjorts något undantag från skyldigheten att erbjuda näringsriktiga skolmåltider. Denna skyldighet gäller således även i förhållande till elever som ges fjärr- eller distansundervisning.

Av 3 § förordning (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta, framgår att en huvudman för grundskola får frånga vad som föreskrivs i 7 kap. 17 § andra stycket skollagen (2010:800) och besluta att utbildningen ska omfatta fler skoldagar under ett läsår eller fler timmar per dag än som anges där eller att utbildningen ska förläggas till lördagar, söndagar eller andra helgdagar. Huvudmannen får vidare besluta att utbildningen ska omfatta färre skoldagar eller lov dagar per läsår, att utbildningen ska förläggas till andra dagar än måndag-fredag eller att läsåret ska börja eller sluta annan tid än vad som föreskrivs i 3 kap. 2-4 §§ skolförordningen (2011:185). Huvudmannen får också förlägga lovskola till annan tid än vad som föreskrivs i 10 kap. 23 a-c §§ skollagen. Av samma bestämmelse framgår att eleverna totalt sett ska få den undervisningstid de har rätt till enligt skollagen. Av förordningsmotiven (Fm 2020:1) framgår att senarelagd undervisningstid ska ges inom ramen för förordningens giltighetstid. När det gäller elever i årskurs 9 framgår det vidare att tid inte kan flyttas till nästkommande läsår eftersom elevernas tid i grundskolan upphör.

Enligt 7 § förordning (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta, får huvudmannen besluta att elever ska ges undervisning där läraren och eleven är åtskilda i rum men inte i tid, så kallad fjärrundervisning, eller är åtskilda i både rum och tid, så kallad distansundervisning. Om läraren och eleven vid undervisningen är åtskilda i både rum och tid ska huvudmannen besluta hur många undervisningstimmar undervisningen ska anses motsvara, om huvudmannen avser avräkna undervisningstiden mot den garanterade undervisningstiden.

Bakgrund

Bildningsnämnden beslutade, den 11 januari 2021 (BIN 2020/1058:76) att begränsa antalet högstadieelever som är samtidigt närvarande i skolenhetens lokaler för att huvudmannen skulle kunna följa föreskrifter, allmänna råd eller rekommendationer från Folkhälsomyndigheten som avser sjukdomen covid-19. Beslutet grundade sig på Smittskydd Skånes rekommendation om att högstadiet bör övergå till distansundervisning där det är möjligt, då regionen befarade ytterligare smittspridning efter jullovet. Bildningsnämnden har vid två tillfällen förlängt beslutet, utifrån Smittskydd Skånes förnyade rekommendationer, varav det senaste beslutet gäller till och med den 26 mars 2021 (BIN 2021/118:2 och BIN 2021:118:25). Besluten har inneburit att eleverna fått växelvis fjärr- eller distansundervisning och närundervisning med en succesiv återgång till närundervisning.

Nuläge

Av Smittskydd Skånes *Rekommendation till grundskolornas högstadium i Skåne* från den 25 mars 2021 framgår att Smittskydd Skånes grundhållning är att högstadieskolorna i så stor utsträckning som möjligt bör erbjuda närundervisning, men det måste ske under förutsättning att man tagit fasta på de råd som ges för att minska trängsel och risk för smittspridning. Det framgår vidare att högstadieskolorna, sedan vecka 4, har rekommenderats att successivt återgå till närundervisning utifrån sina förutsättningar och vidtagna åtgärder för att minska risken för trängsel och smittspridning. Från och med vecka 14 rekommenderar Smittskydd Skåne högstadieskolorna ha så mycket av undervisningen som närundervisning som möjligt och att minst två tredjedelar av eleverna kan närvara samtidigt i skolans lokaler.

Bedömning

Kommunens grundskolor har sedan tidigare vidtagit ett flertal åtgärder för att undvika smittspridning av covid-19, bl.a. genom ommöblering i lokalerna, informationsinsatser via skyltning och i digitala kanaler, avståndsmarkeringar i golv, anpassningar i schemaläggningen och införande av "grab-and-go-luncher" för att minska trängseln i samband med skolmåltiderna. Bildningsnämnden bedömer att grundskolorna har uttömt möjligheterna att minska trängseln genom anpassning av schemaläggningen, möjligheter att tillfälligt nyttja andra lokaler som huvudmannen förfogar över och som är lediga, samt möjligheter att förlänga skoldagen.

Mot bakgrund av Smittskydd Skånes nya rekommendationer föreligger behov för bildningsnämnden att besluta om, att antalet elever som är samtidigt närvarande i grundskolornas lokaler fortsatt ska begränsas och att undervisning på plats i skolans lokaler, s.k. närundervisning, ska kombineras med fjärr- eller distansundervisning, i syfte att förebygga och motverka smittspridning av covid-19 i enlighet med 11 c § och 7 § förordning (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta. Beslutet innebär, i enlighet med Smittskydd Skånes rekommendation, att högstadiet på kommunens grundskolor ska ha så mycket närundervisning som möjligt så att åtminstone två tredjedelar av högstadieeleverna närvarar samtidigt i skolans lokaler. Beslutet

gäller från och med den 27 mars 2021 till och med slutet av vårterminen 2021 för samtliga kommunala grundskolor med elever i årskurs 7-9. Beslutet om fjärr- eller distansundervisning omfattar dock inte de elever som får sin undervisning på någon av de kommunövergripande särskilda undervisningsgrupperna, *Borgen* och *Gislöv*, eller elever i grundsärskolan.

Under vecka 14 (dvs. veckan efter påsklovet) ska fjärr- och distansundervisning fortsätta som innan påsklovet. Det innebär att samtliga elever i årskurs 9 får närundervisning i skolans lokaler medan eleverna i årskurs 7-8 får växelvis fjärr- eller distansundervisning och närundervisning i den omfattningen att totalt två tredjedelar av eleverna i årskurserna 7-9 är närvarande i skolan samtidigt. Bildningsnämndens inriktning är att, från och med vecka 15, ska så många högstadiееlever som möjligt få närundervisning, varav minst två tredjedelar av eleverna.

Bildningsnämnden uppdrar till respektive rektor att planera och genomföra hur ovan uppdelning mellan närundervisning och fjärr- eller distansundervisning från och med vecka 15 ska ske efter de lokala förutsättningarna på den enskilda skolenheten. Bildningsnämnden vill här särskilt framhålla vikten av att årskurs 9, som avslutar sin utbildning i grundskolan till sommaren, ska prioriteras i rektors planering. Fjärr- eller distansundervisningen ska dock inte genomföras om rektor i samråd med lärare, elev och vårdnadshavare och vid behov med skolans elevhälsa bedömer att det inte är möjligt eller lämpligt i det enskilda fallet. Rektor ska dokumentera hur uppdelningen mellan närundervisning och fjärr- eller distansundervisning genomförs och rapportera till verksamhetschef efter vårterminens slut.

Bildningsnämnden uppdrar vidare till rektor att, i samråd med lärare, elev och vårdnadshavare och vid behov med skolans elevhälsa, säkerställa att genomförandet av fjärr- eller distansundervisning sker med hänsyn till elevernas olika förutsättningar och behov. Rektor ska bl.a. beakta elevernas eventuella behov att vara närvarande i lokalerna, kopplat till praktiska moment i utbildningen, prov, kontakt med elevhälsan, tillgång till skolbibliotek, särskilt stöd samt eventuella fysiska, psykiska eller andra skäl eller elever som befinner sig en socialt utsatt situation.

Rektor ska även säkerställa att elever som erhåller fjärr- eller distansundervisning erbjuds näringsriktiga skolmåltider, t.ex. genom avhämtning.

Folkhälsomyndighetens allmänna råd och rekommendationer ska dock alltid följas vilket innebär att enbart friska personer, oavsett om det rör sig om elever, vårdnadshavare eller personal, får vistas i skolans lokaler.

För att undvika behov att kompensera utebliven undervisningstid, exempelvis genom förlängda skoldagar eller undervisning på helger och/eller lov, ska undervisningen i första hand ske genom fjärrundervisning enligt ordinarie schema. I det fall undervisning ändå har skett, där elever och lärare har varit åtskilda i både rum och tid, dvs. distansundervisning, uppdrar nämnden åt bildningsförvaltningen att återkomma till nämnden för beslut om hur många undervisningstimmar undervisningen ska motsvara. I det fall genomförandet av distansundervisning har medfört att eleverna har förlorat undervisningstid, uppdrar bildningsnämnden vidare till rektor att i samråd med berörd personal och fackliga företrädare, besluta

hur elevernas förlorade undervisningstid ska tas igen och återrapporera beslutet till nämnden.

Elever och vårdnadshavare har, via grundskolornas lärplattform, informerats om nämndens beslut att kombinera närundervisning med fjärr- eller distansundervisning för elever i årskurs 7-9 och att respektive skola kommer gå ut med specifik information om vad som gäller på den aktuella skolan.

Eftersom ärendet är av brådskande karaktär, och inte kan avvakta nämndens avgörande, hanteras det genom ett s.k. brådskande ordförandebeslut i enlighet med bildningsnämndens delegationsordning, punkt 16.1.

Beslutsunderlag

Region Skåne, 2021-03-25, *Rekommendation till högstadier och gymnasieskolor i Skåne för veckorna efter påsklovet*,

<https://vardgivare.skane.se/vardriktlinjer/smittskydd/coronavirus-ncov/#179888>

Förordning (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta

Förordningsmotiv (Fm 2021:1)

Förordningsmotiv (Fm 2020:1)

Bildningsnämndens tidigare beslut BIN 2020/1058:76, BIN 2021/118:2 och BIN 2021:118:25

Skickas till

Bildningsnämndens ledamöter och ersättare

Kommunstyrelsen och övriga nämnder

Samtliga chefer inom bildningsförvaltningen

Samtliga fackförbund

Trelleborg den 1 april 2021

Lars Mikkela (M)

Ordförande bildningsnämnden